

Talousarvion ja toimintasuunnitelman laadintaohjeet suunnitelmakaudelle 2027–2029

Asianumero: 80/02.00.01/2026

Talousarviossa sekä siihen liittyvässä toiminta- ja taloussuunnitelmassa hyväksytään toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kolmeksi vuodeksi. Talousarvio on toiminta- ja taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarviovuosi (tilikausi) on kalenterivuosi. Talousarvio sekä toiminta- ja taloussuunnitelma on laadittava siten, että edellytykset tehtävien hoitamiseen turvataan.

Talousarviossa ja toiminta- ja taloussuunnitelmassa hyväksytään toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvio ja toiminta- ja taloussuunnitelma on laadittava siten, että edellytykset tehtävien hoitamiseen turvataan.

Tulojen ja menojen on oltava tasapainossa kolmen vuoden suunnittelukauden tai perustellusta syystä tätä pidemmän, kuitenkin enintään viiden vuoden ajanjakson aikana. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä on päätettävä toimenpiteistä, joilla taseen osoittama alijäämä katetaan ottaen huomioon myös talousarvion laatimisvuonna kertyväksi arvioitu yli- tai alijäämä. (KJ 6:2)

Seurakuntatalouden taloutta on hoidettava hyväksytyn talousarvion mukaan. Talousarvio sitoo hallintoelimiä ja henkilöstöä. Se on samalla näiden ohjauksen ja valvonnan väline. Sitovuus tarkoittaa, että varoja ei saa käyttää muihin kuin talousarviossa osoitettuihin tarkoituksiin eikä enempää kuin niihin on osoitettu. Talousarvion sitovuus koskee myös toiminnallisia tavoitteita ja tuloarvioita.

Yleinen taloustilanne

Valtionvarainministeriön kevätkatsauksessa (30.4.2026) ennustetaan talouden kasvavan 0,6 prosenttia vuonna 2026 ja kasvavan maltillisesti myös vuoden 2027 aikana (1,7 %) sekä vuoden 2028 (1,7 %) aikana. Työtömyysaste laskee maltillisesti verrattuna vuoden 2026 tasoon (9,8 %), ollen 9,4 % (2027) ja 9,0 % (2028).

Inflaatio oli 0,3 prosenttia vuonna 2025 ja vuosien 2026-2028 osalta taso on ennusteen mukaan välillä 2,0-1,4 prosenttia.

Seurakunnan taloudellinen tilanne

Hollolan seurakunnan tilinpäätös 2025 muodostui 222 996 euroa ylijäämäiseksi. Seurakunnan tilinpäätöksen käänsi ylijäämäiseksi tilikaudella toteutetut tonttikaupat Padasjoen Mustanlahdenkärjessä. Ilman tonttikauppojen tuomaa myyntituloa, seurakunnan tilinpäätös olisi painunut alijäämäiseksi.

Vuonna 2024 koko kirkon tasolla kirkollisverotuotto kasvoi 0,5 prosenttia. Hollolan seurakunnalle kirkollisverotuloja tilitettiin 7,2 miljoonaa euroa, mikä on 0,8 prosenttia enemmän kuin vuonna 2024.

Seurakunnan toimintatuottoja kertyi 2,2 miljoonaa euroa, joka on 20 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Toimintatuottojen nousun syynä on kiinteän omaisuuden myynnistä saadut tulokset kirjattut myyntituotot. Toimintakulut kasvoivat erityisesti työehtosopimuksen mukaisten palkankorotusten sekä palveluiden ostojen kasvun seurauksena. Toimintakuluja kirjattiin 8,7 miljoonaa euroa eli nousua vuoteen 2024 verrattuna oli 7,7 prosenttia.

FCG on tehnyt seurakunnille verotuloennusteen (10 2025), jonka mukaan Hollolan seurakunnan kirkollisverotulot kasvaisivat 1,7-3,5 % prosenttia vuodessa aikajaksolla 2027-2029. Ennusteessa arvioidaan, että vuoden 2026 kirkollisverotulo olisi 4,8 % suurempi kuin vuonna 2025. Vuoden 2025 verotulot nousivat 0,8 %, kun FCG:n arvio oli viime vuodellekin jopa 3,8 % nousu. Näin ollen FCG:n verotuloennusteeseen on suhtauduttava maltilla.

Talousarvioon 2026 on ennakoitu kirkollisverotulojen olevan 7,3 miljoonaa euroa (FCG ennuste 7,7 miljoonaa euroa) ja huhtikuun 2026 verotilityksen ollessa tiedossa, kirkollisverotulot ovat toteutuneet 0,5 % suurempina, kuin aiempina vuonna. Vielä on liian varhaista ennustaa tarkasti kirkollisverotulojen loppusummaa, mutta todennäköisemmältä vaikuttaa se, että verotilitysten loppusumma on lähellä talousarvioon ennakoitua summaa, kuin FCG:n ennustetta. Vuoden 2027 kirkollisverotuloksi raamibudjetissa arvioidaan 7,3 miljoonaa euroa pohjautuen yleiseen talouskehitysennusteeseen sekä seurakunnan aiempien vuosien kirkollisverotilityksiin.

Evankelis-luterilaisen kirkon sopimusosalalla on sovittu uusista virka- ja työehtosopimuksista vuosille 2025-2028. Yleispalkkauksessa olevien palkkaratkaisut ovat seuraavat:

- 1.3.2026 peruspalkkaan korotus 2,4 %, kokemuslisätaulukko 2,9 %
- 1.6.2026 paikallinen järjestelyerä 0,5 % peruspalkkojen tarkistuksiin
- 1.2.2027 peruspalkkaan korotus 2,2 %, kokemuslisätaulukko 2,2 %
- 1.1.2028 suorituslisiin 0,22 % lisäerä

Palkkabudjetissa varaudutaan 3 % palkankorotustasoon.

Henkilöstön koulutussuunnitelma vahvistetaan vuosittain. Seurakunta pyrkii tulevaisuudessa luomaan työntekijöillensä kullekin oman oppimispolun, joka palvelee työntekijöiden kehittymistä ja siten myös seurakunnan toimintaa. Talousarvioon varataan vuodelle 2027 koulutusmenoihin 57 000 euroa vuodessa.

Talousarvion laadinnan erityispiirteet vuodelle 2027

Seurakunnan strategia tullaan päivittämään kevätkaudella 2027. Kirkkoneuvosto on vahvistanut vuoden 2027 painopisteeksi ” Edistämme rakkauden sanoja ja tekoja kaikin toimin seurakunnassamme. ”. Työalojen toimintasuunnitelmien tulee noudattaa valittua painopistettä.

Toimintasuunnitelmien muodostamisessa olennaisena osana on käydä vuoropuhelua seurakunnan eri osa-alueiden ja yhteisten työalojen budjettivastuullisten kanssa. Jokaisen työalan budjettivastuullinen keskustelee kevään 2026 aikana seurakunnan osa-alueiden kappalaisten

kanssa alueen erityistoiveista yhteisen työalan budjettiesitystä varten. Lisäksi kappeleissa osallistetaan johtokunnat budjettivalmisteluun.

Seurakunnan taloutta tulevina vuosina haastaa isot toimintakulut suhteessa tulokehitykseen. Aienpien vuosien tulokset ovat jääneet ylijäämäisiksi pääosin kertaluontoisten erien johdosta. Kirkkohallituksen joulukuussa 2025 antama pysyvien vastaavien ja poistoaikojen suositus edellyttää seurakuntaa tarkastelemaan poistoajkoja tiiviimmäksi vuodesta 2026 aiheuttaen erityisesti vuodelle 2026 ja 2027 normaalia korkeammat poistot.

Talousarviossa tulee tavoitella nollatulosta ja laskennallisesti se tarkoittaa toimintakulujen suunnittelemista maksimissaan 95 % tasoon vuoden 2026 talousarviomäärärahoista (eli vähintään - 5% vähentämistä sellaisista toimintakuluista (verrattuna talousarvioon 2026), joiden osalta seurakunta voi käyttää harkintaa). Henkilöstökuluja sopeutetaan siten, että henkilöstökulut ovat maksimissaan talousarvion 2026 tasolla (4,73 milj. €). Henkilöstökulujen sopeuttaminen tehdään ensisijaisesti määräaikaisesta työvoimasta, mutta mahdollisia vapautuvia tehtäviä tarkastellaan tarvittaessa.

Talousarvio 2027 kehukseksi esitetään seuraavaa:

TUOTOT JA TULOT:

- Toimintatuotot arvioidaan varovaisuuden periaatteella ja niissä laskennallisena lukuna käytetään vuoden 2025 toteumaa vähennettynä kertaluontoisilla tuloilla.
- Kirkollisverotuloksi vuodelle 2027 arvioidaan 7,3 miljoonaa euroa ja vuonna 2028 7,4 miljoonaa euroa.
- Kertaluontoisia varmoja tuottoja omaisuuden myynnistä ei ole tiedossa talousarviota suunniteltaessa, puunmyyntituotot arvioidaan seurakunnan metsänhoitosuunnitelman mukaisina.
- Sijoitustuottojen arvioinnissa käytetään varovaisuuden periaatetta.

KULUT:

- Vuoden 2027 henkilöstömenoihin varataan maksimissaan vuoden 2026 talousarviossa varattu summa. Palkankorotuksiin varaudutaan 3 % tasoon, tehdyn palkkaratkaisun mukaisesti. Säästöt haetaan vapauvista tehtävistä sekä määräaikaisen työvoiman käytöstä.
- Toimintakulujen määrittäminen, pois lukien palkkamenot:
 - o Määrärahaesityksien raamina on vähintään -5 % toimintakulujen vähentäminen sellaisista toimintakuluista, jotka ovat seurakunnan päätettävissä.
 - Sopimukset (ict-palvelut, sähkö yms.) tms. joihin seurakunta on sitoutunut pidemmällä aikavälillä, suunnitellaan arvioidun toteuman mukaisena.
 - Sellaisen määrärahojen (esimerkiksi lähetystyö) suunnittelu toteutetaan voimassa olevien sopimusten mukaan, niiltä osin, kuin niihin on sitouduttu.

- Henkilöstön kouluttamiseen ja osaamisen kehittämiseen varataan vuoden 2026 talousarvion mukainen määräraha vähennettynä -5 % (57 000€).
 - Seurakunnan testamenttirahastoja hyödynnetään niiden sääntöjen puitteissa mahdollisimman täysimääräisesti.
- Huomioitavaa budjetoijille, että talousarvioesitystä laatiessa merkittävää on huomioida kunkin alueen sitovuustaso eli esimerkiksi kiinteistötoimen osalta sitovuustason muodostaa kaikki kustannuspaikat yhteensä, jolloin vähennystarve on kokonaissummasta – 5 %. Samoin kappeliseurakunnan kaikkien kustannuspaikkojen (poislukien testamentit) yhteenlaskettu määrä on sitovuustaso, jolla talousarviota seurataan ja kustannuspaikkojen toimintakatteiden yhteenlaskettu määrä tulee olla – 5%.
- Testamentit suunnitellaan niille vahvistetun käyttösuunnitelman mukaisesti. Talousarviosuunnittelusta vastuussa on kunkin kustannuspaikan budjettivastuullinen. Testamenttien kustannuspaikan toimintakatteeksi muodostuu 0 euroa.
 - Vuosien 2027–2029 investointitarve arvioidaan vahvistetun kiinteistöstrategian ja seurakunnan taloudellisen kantokyvyn mukaan.
 - Vuosien 2028 ja 2029 taloussuunnitelmat tehdään vuoden 2027 rahan arvossa ja inflaatiota ei huomioida.
 - Suunnitelmassa käytetään 1,70 veroprosenttia ja Kirkkohallituksen arviota valtionrahoituksen määrästä.

YLEISTÄ:

- Talousarvio- ja toimintasuunnitelma valmistellaan yhteistyössä budjettivastuullisten kanssa siten, että kunkin kustannuspaikan ostolaskun hyväksyjäroolissa oleva vastaa kyseisen kustannuspaikan osalta talousarvion ja toimintasuunnitelman laatimisesta.
- Talouspäällikkö on antanut talousarvion laatimiseen liittyen tarkemman aikataulun ja toimintaohjeet asiaa valmisteleville huhtikuun 2026 lopulla ja ohjeistus tarkentuu kehysraamilla heti kirkkoneuvoston 12.5.2026 käsittelyn jälkeen.
- Hallinnossa talousarviota- ja toimintasuunnitelmaa 2027 sekä talous- ja toimintasuunnitelmia vuosille 2028-2029 käsitellään seuraavasti:
 - Kappeliseurakunnissa ja kantaseurakunnissa johtokunnat hyväksyvät alkusyksystä oman toimintasuunnitelman ja talousarvioesityksen siten, että kappainen saa palautettua esityksen 18.9.2026 mennessä.
 - 27.10.2026 kirkkoneuvosto käsittelee ja hyväksyy talousarvion 2027 ulkoiset määrärahat ja niihin liittyvät toimintasuunnitelmat.
 - 24.11.2026 kirkkoneuvosto käsittelee valmiin talousarvion ja toimintasuunnitelman 2027 sekä talous ja toimintasuunnitelmat 2028-2029 (sisältää myös sisäiset erät)
 - 8.12.2026 kirkkovaltuusto hyväksyy asiakirjan.

Lapsivaikutusten arviointi (KJ 10 luku 4 §)

Lapsen edun edistämiseksi kirkollisen viranomaisen on päätöksen valmistelussa arvioitava ja otettava huomioon sen vaikutukset lapsiin. Vaikutusten arvioinnin tekee se viranomainen, joka käsittelee asiaa ensimmäisenä.

Päätöksellä ei ole välitöntä vaikutusta lapsiin.

Esittelijä

Päätösehdotus

Kirkkoneuvosto hyväksyy talousarvion ja toimintasuunnitelman laadintaohjeet suunnitelmakaudelle 2027–2029.

Päätös